

X kommun

barnutbildning@x.se

Beslut för förskola efter tillsyn i X kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) X kommun att senast den **ddmmåååå** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Utveckling av utbildningen i förskolan

Skolinspektionen konstaterar att X kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen; Lpfö 98, 2 Mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Utveckling och lärande)

Åtgärder

- Huvudmannen ska följa upp och dokumentera resultat för trygghet inom utbildningen i skolformen förskola.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist/brister, men avstår med stöd av 26 kap. 12 § skollagen (2010:800) från att ingripa.

Förutsättningar för utbildningen i förskolan

Skolinspektionen konstaterar att X kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Kommunen erbjuder förskoleplats i enlighet med författningarna. (8 kap. 3-7 och 14 §§ skollagen)

Åtgärder

- X kommun ska säkerställa att alla barn erbjuds förskoleplats i enlighet med författningarna.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att X kommun i huvudsak uppfyller författningarnas krav inom de områden som omfattas av tillsynen vad gäller huvudmannens ansvarstagande för utbildningen inom förskolan. Utredningen visar att kommunen under våren åååå inte kunnat erbjuda förskoleplats inom giltig tid för alla de barn som haft rätt till detta. X kommun har ett system och en dokumentation för utveckling av utbildningen i förskolan. Utredningen visar dock att kommunen inte har ett resultat för uppföljning av arbetet med trygghet i förskolan.

Föreläggande

Utveckling av utbildningen i förskolan

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte i tillräcklig grad följer upp resultat för arbetet med trygghet för utbildningen inom förskola. Bedömningen görs mot bakgrund av att utredningen visar att det förvisso finns ett systematiskt kvalitetsarbete gällande arbetet med trygghet på förskolenheterna, men att X kommun inte har ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå som bygger på ett resultat gällande arbetet med trygghet från alla kommunala förskolor i X kommun.

Utredningen visar emellertid att kommunen har en fungerande process kring uppföljning av andra resultat för utbildning inom förskola.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Enligt förarbetena till skollagen har huvudmannen det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet (prop. 2009/10:165 sid. 306).

Utredningen

I "Verksamhetsberättelse Förskola ååååmmdd" följer man upp, analyserar och redovisar måluppfyllelse och effekter samt hur kommunen ska arbeta vidare med ett antal prioriterade mål i förhållande till de nationella målen. Dessa är bland annat: "Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra; Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse

och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra". Vidare följer huvudmannen upp och analyserar övriga läroplansmål såsom barns inflytande, genusperspektivet samt förskola och hem.

X kommun redovisar resultat från en brukarundersökning läsåret åååå/åå och läsåret åååå/åå, men uppger också att det är låg svarsfrekvens. Enkäten är ställd till förskolebarnens föräldrar. Av dokumentet framkommer bland annat att förskolans arbetsro har ökat från X procent läsåret åååå/åå till X procent läsåret åååå/åå för både flickor och pojkar, samt att X procent av föräldrarna svarat att barnen upplever sig trygga år åååå och år åååå.

Vid intervju med förskollärare framkommer dock att det finns förskolor där en stor andel av föräldrarna inte har tillräckliga kunskaper i svenska språket för att förstå enkäten och att de därför inte svarat. De finns därmed inte med som underlag i kommunens resultat. Förskolechefer och förskollärare säger att de följer upp tryggheten på förskolorna, men eftersom huvudmannen inte efterfrågar resultat för arbetet med trygghet i förskolorna, utöver brukarenkäten, så rapporterar förskolecheferna inte in något sådant resultat till huvudmannen.

I den till Skolinspektionen inskickade dokumentationen för utbildningen inom förskolan redovisar X kommun ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete. Det framgår av de inskickade dokumenten och av intervjuer med förskollärare, förskolechefer, förvaltning och politiker att det, om man bortser från uppföljning av arbetet med trygghet, finns en fungerande process kring uppföljning av utbildningen inom förskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

X kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. X kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Förutsättningar för utbildningen i förskolan

Skolinspektionen bedömer att X kommun inte alltid kommer att kunna erbjuda plats i förskolan inom fyra månader från det att vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola. Utredningen visar att det finns fler än hundra barn som under våren åååå inte erbjudits plats inom fyra månader, men att dessa barn vid tiden för tillsyn har fått plats. Huvudmannen måste vidta åtgärder för att säkerställa att de under hela året kan erbjuda alla barn som har rätt till förskoleplats en plats på förskola. Detta är särskilt angeläget eftersom huvudmannens företrädare själva gör bedömningen att det finns risk att denna situation kommer att uppstå igen, och att barn framöver inte kommer att få förskoleplats inom den garanterade tiden, även om det sker en utökning med platser under det kommande året.

Enligt skollagen ska barn från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Vidare ska kommunen erbjuda förskola inom fyra månader när barnets vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman.

Av inskickad dokumentation framkommer att ett stort antal barn inte har fått plats inom garantitiden. Verksamhetschefen uppger emellertid att dessa barn fått en förskoleplacering vid tiden för tillsyn, men inte inom garanterad tid. I intervju säger verksamhetschefen för förskolan att denna situation kommer att uppstå igen och att barn framöver med all säkerhet inte kommer att få förskoleplats inom den garanterade tiden. Det sker emellertid en utökning med platser under året, X platser i oktober, X platser i november, X platser i december och X platser i januari, men det kommer inte vara tillräckligt enligt verksamhetschefen.

I intervju med representanter från barn och utbildningsnämnden säger de känner till att kommunen inte klarar av lagkravet på fyra månader. Det finns som punkt på alla nämndmöten och det finns skriftliga rapporter om lokalbrist. Politikerna säger att situationen har varit så här sedan åååå och det pågår ständigt diskussioner gällande planerade om- och nybyggnationer av förskolenheter.

Motivering till avstående från ingripande

Skolinspektionen bedömer att det under våren åååå förelagat en brist avseende erbjudande av plats i förskolan inom föreskriven tid (fyra månader). Vid tiden för tillsynen föreligger dock ingen brist varför Skolinspektionen avstår från att ingripa mot X kommun. Kommunens erbjuder vid tiden för tillsyn alla barn i behov av förskoleplats en plats på förskolan i enlighet med författningarna. Skolinspektionen vill i detta sammanhang dock påpeka vikten av att huvudmannen ser till att kunna erbjuda förskoleplats under hela året samt inom garantitiden.

På Skolinspektionens vägnar

X
Enhetschef

i
X
Föredragande/Utreddare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om X kommun

Fakta om X kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av X kommun under våren åååå. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen förskola.

X kommun ligger i X län. Folkmängden i kommunen har ökat ända sedan år åååå och har nu ca X invånare.

X kommun styrs av folkvalda politiker där kommunfullmäktige är den högsta beslutande instansen. Inom kommunen finns förutom kommunstyrelsen fem nämnder, samt förvaltningar och bolag. Nämnderna beslutar i frågor som rör kommunens förvaltningar och i frågor som de enligt lag eller annan författning handlägger. De förbereder även fullmäktiges ärenden samt ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs inom sina respektive verksamheter. För varje nämnd finns en förvaltning, vars tjänstemän har till uppgift att verkställa nämndernas beslut. Förvaltningarna är uppdelade i olika verksamhetsområden. I X kommun är det Barn och utbildningsnämnden som fullgör kommunens uppgifter inom utbildningen i förskolan. Barn och utbildningsnämnden har en förvaltning med en förvaltningschef.

Förskola

I kommunen finns X kommunala förskolor fördelat på X förskolechefer. Vid tillfället för kommunens redovisning till Skolinspektionen, den ddmmåååå fanns det totalt X barn inskrivna samt X barn i annan pedagogisk verksamhet.

I kommunen finns det flera fristående förskolor och det bedrivs även pedagogisk omsorg istället för förskola.

Måluppfyllelse

Det finns ingen nationell statistik för resultaten i förskolan.

Av X kommuns senaste uppföljning av resultaten för utbildningen inom förskolan, som framgår i dokumentet "Verksamhetsberättelse Förskola ååååmmdd", framkommer att de inom förskolan följer upp och analyserar resultat av mått i nämndens styrkort. Läsåret åååå/åå var det X procent av barnen som upplevde sig trygga och X procent av föräldrarna som upplevde att de hade inflytande i förskolans verksamhet. Av dokumentet "Brukarundersökning åååå" framkommer bland annat att förskolans arbetsro har ökat från X procent år åååå till X procent år åååå för både flickor och pojkar samt att X procent av föräldrarna svarat att barnen upplever sig trygga år åååå och år åååå. Kommunen uppger att det för förskolan är låg svarsfrekvens på brukarundersökningsenkäten.